

Internationale doctorandi in Vlaanderen: wat na het doctoraat?

Auteurs: Katia Levecque¹, Justine Van de Velde¹, Alain De Beuckelaer^{1,2}, Veerle Huyghe¹

MEER DAN 1 OP 2 DOCTORANDI IN VLAANDEREN KOMT UIT HET BUITENLAND

Ondanks de COVID-19 pandemie, is de internationale studentenmobiliteit binnen OESO-landen de afgelopen jaren verder toegenomen (OECD, 2025b). Daarbij blijft de compositie van zowel de ontvangende landen als de landen van herkomst grotendeels ongewijzigd: ongeveer twee derde van de studenten komen uit hoge inkomenslanden of landen met hogere middeninkomens. Het beleid dat landen voeren om internationale doctorandi aan te trekken varieert: sommige landen bieden mogelijkheden tot werk en residentie, terwijl andere landen restrictieve visa- en tewerkstellingsregels opleggen. Deze variatie in beleid beïnvloeden zowel de kansen, maar ook de obstakels en uitdagingen die internationale doctorandi in alle OESO-landen ervaren (OECD, 2025b). Gevoerd beleid heeft vanuit economisch perspectief ook een impact op de kosten en baten die met de toenemende internationalisering gepaard gaan (zie o.a. De Witte et al., 2020).

Internationale studenten zitten vooral geconcentreerd in doctoraatsprogramma's en in de STEM-disciplines (OECD, 2025b). Ze vormen een belangrijke hefboom in het innovatiepotentieel van een land. Gemiddeld zijn ongeveer 1 op 3 doctorandi in OESO-landen internationale doctorandi (OECD, 2025a). Maar landen met grote, internationaal gerenommeerde R&D-investeringen trekken relatief veel buitenlands talent aan, waardoor de internationale doctorandi in die landen soms meer dan de helft van de populatie van doctorandi gaan uitmaken (OECD, 2025a). Kijken we naar de herkomstlanden van internationale doctorandi, dan zien we een dominante stroom van onderzoekers vanuit Azië, met China en India als belangrijke herkomstlanden. In sommige landen binnen de OESO is het aandeel internationale doctorandi binnen de STEM ondertussen hoger dan het aandeel doctorandi uit het ontvangende land (OECD, 2025a).

Kijken we naar Vlaanderen, dan stellen we vast dat in 2025 voor het eerst méér internationale doctorandi dan Belgische doctorandi aan de Vlaamse universiteiten doctoraatsonderzoek deden (Vlaams Parlement - Commissie voor Onderwijs, 2025). Onderzoek van ECOOM HR in R&D naar diverse aspecten van het leven en werken als doctorandus/a in

Vlaanderen - waaronder slaagkansen, *time-to-degree* tot het doctoraat, de kans om professor te worden, verloopintenties, welzijn of risico op grensoverschrijdend gedrag - wijst soms aanzienlijke verschillen aan tussen Belgische en internationale doctorandi. We nodigen de lezer die meer wenst te weten over verschillen en gelijkenissen uit om te grasduinen in de sectie "junior onderzoekers binnen de academische sector" op de ECOOM-website (<https://www.ecoom.be/nodes/junioronderzoekersbinnendeacademischesector/nl>). Deze website wordt regelmatig aangevuld met nieuwe bevindingen.

DE GROTE BLINDE VLEK: WAAR KOMEN INTERNATIONALE DOCTORANDI NA HUN DOCTORAAT TERECHT?

De grote blinde vlek rond internationale doctorandi waarmee Vlaanderen, maar ook alle andere regio's binnen de OESO geconfronteerd worden, is een scherp en accuraat antwoord op de vraag: waar gaan internationale doctorandi na hun doctoraatsonderzoek aan de slag? Blijven ze in het land waar ze hun doctoraatstraject hebben gelopen? En indien ja, hoeveel van hen blijven in de academische wereld en hoeveel van hen nemen een functie op in de niet-academische arbeidsmarkt? Indien een loopbaan op de niet-academische arbeidsmarkt wordt aangevat en/of uitgebouwd, in welke sectoren en in welke jobs worden hun expertise, inzichten, competenties en talenten dan ingezet? Of verlaten de meeste internationale doctorandi het land waar ze doctoreerden en nemen ze zo hun "*human capital*" mee naar andere regio's? De onderliggende economische rationale van dit soort vragen is duidelijk: wat is de *return on investment (ROI)* van investeringen in doctoraatsonderzoek voor de economie van het investerend land?

In voorliggende ECOOM-brief bieden we op bovenstaande vragen geen antwoorden. De ECOOM-databanken waarmee ECOOM HR in R&D de loopbanen van onderzoekers in Vlaanderen monitort, laten dit niet toe. De *Human Resources in Researchers Flanders (HRRF)*-databank, die de loopbanen van aan de Vlaamse universiteiten monitort sinds 1991, heeft geen zicht op waar individuen terechtkomen wanneer ze de Vlaamse

¹ ECOOM HR in R&D: Vakgroep Werk, Organisatie en Samenleving, Henri Dunantlaan 2, 9000 Gent, België

² ECOOM HR in R&D: Universiteit Gent, Universiteitsdienst, Functiedomein Onderzoek, Universiteitsstraat 8, 9000 Gent, België

universitaire wereld verlaten (ECCOOM-brief 64). Op basis van de HRRF kan wel worden nagegaan welke academische carrièrepaden internationale onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten uitbouwen (zie ECCOOM-brief 35). Voor de opmaak van een andere databank, namelijk de *PhD Career Survey*, identificeerde ECCOOM HR in R&D in 2017 bijna 18.000 individuen die in het verleden aan een Vlaamse universiteit hun doctoraat hadden behaald (zie ECCOOM-brief 25). Van elk van deze individuen werden de contactgegevens opgespoord zodat ze in een vervolgfase uitgenodigd konden worden voor de survey. Deze survey had als doel om diverse aspecten van academische en niet-academische loopbanen van doctoraathouders in kaart te brengen (zie <https://www.phdcareersflanders.com/en/>). Bij het samenstellen van de databank met contactgegevens bleken internationale onderzoekers veel moeilijker opgespoord te kunnen worden (ECCOOM-brief 25). De overgrote meerderheid van respondenten in de *PhD Career Survey* heeft dan ook de Belgische nationaliteit (95.4%); slechts een minderheid was bijvoorbeeld afkomstig van buiten Europa (1.7%). Het aandeel van internationale doctoraathouders in de *PhD Career Survey* 2017 is bijgevolg te beperkt om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over waar internationale onderzoekers na hun doctoraat aan een Vlaamse universiteit terecht komen.

Wat de databanken van ECCOOM HR in R&D wel toelaten, is zicht krijgen op hoe internationale doctorandi *tijdens* hun doctoraatstraject naar hun tewerkstelling *na* hun doctoraat kijken. Meer specifiek weten we of ze interesse hebben om in bepaalde sectoren (organisaties) te werken en of dit in Vlaanderen is of niet. Concreet stellen we in voorliggende ECCOOM-brief volgende vier onderzoeksvragen:

- 1) *In welke mate hebben internationale doctorandi interesse om na hun doctoraat in Vlaanderen te werken?*
- 2) *Verschillen doctorandi uit de EU27 en doctorandi van buiten de EU27 in de mate waarin ze interesse hebben om na hun doctoraat in Vlaanderen te werken?*
- 3) *Verschillen internationale doctorandi uit verschillende wetenschapsclusters in de mate waarin ze interesse hebben om na hun doctoraat in Vlaanderen te werken?*
- 4) *Verschillen internationale doctorandi in verschillende fasen van hun doctoraatstraject in de mate waarin ze interesse hebben om na hun doctoraat in Vlaanderen te werken?*

INTERESSES VAN INTERNATIONALE DOCTORANDI METEN VIA DE SURVEY OF JUNIOR RESEARCHERS 2023

Om deze vier onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, maken we gebruik van de *Survey of Junior Researchers* 2023 georganiseerd door ECCOOM HR in R&D in opdracht van de Vlaamse overheid. De *Survey of Junior Researchers* is een vijfjaarlijkse survey die opgestart werd in 2008 en zich richt tot alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten. In 2023 waren er 17838 junior onderzoekers, 4550 van hen namen deel aan de survey (= responsgraad 26%). De N=44 junior onderzoekers die aangaven Belg te zijn maar ook over een bijkomende nationaliteit te beschikken (N=24 uit EU27 en N=20 van buiten EU27), zijn gecategoriseerd bij de doctorandi met Belgische nationaliteit. Voor

meer details over de dataverzameling, kenmerken van de respondenten, en bevroagde thema's in de *Survey of Junior Researchers* 2023 verwijzen we de lezer door naar ECCOOM-brief 51.

Gezien voorliggende ECCOOM-brief focust op loopbaaninteresses van internationale doctorandi aan de Vlaamse universiteiten, geven we in Tabel 1 enkele relevante kenmerken mee van de N=1521 internationale doctorandi die aan de *Survey of Junior Researchers* 2023 hebben deelgenomen. Wat de aanstelling van internationale doctorandi betreft, zien we dat 13.0% aangeeft aangesteld te zijn op basis van een persoonlijke beurs uit het buitenland. Dergelijke beurzen omvatten soms een clauseule met de expliciete verplichting om na het doctoraat te gaan werken in het land dat de beurs voorziet.

Tabel 1. Kenmerken van de internationale doctorandi die deelnamen aan de *Survey of Junior Researchers* 2023 (N=1521)

	%
Gender	
Man	46.4
Vrouw	51.1
Andere term / wens om dit niet mee te delen	2.5
Nationaliteit	
EU27	41.9
Niet-EU27	58.1
Wetenschapscluster	
STEM	67.6
Niet-STEM	32.4
Doctoraatsfase	
Aanvangsfase	18.9
Uitvoeringsfase	57.2
Afondingsfase	23.9
Aanstelling	
Mandaatassistent	6.4
Persoonlijke beurs uit België	21.9
Persoonlijke beurs uit het buitenland	13.0
Projectmedewerker	40.3
Geen financiering door de universiteit	9.1
Andere/ik weet het niet	9.3

Om zicht te krijgen op de mate waarin internationale doctorandi aan de Vlaamse universiteiten interesse hebben om na hun doctoraatsonderzoek in Vlaanderen te werken, maken we gebruik van twee surveyvragen. De eerste vraag luidde als volgt: *"In welke mate heeft u interesse om in de toekomst in volgende sectoren (organisaties) te werken?"*. Hierbij werden 8 sectoren (organisaties) opgelijst, waaronder "een universitaire instelling in Vlaanderen". Doctorandi konden bij elke sector (organisatie) aangeven of ze "geen interesse", "een beetje interesse" of "veel interesse" hadden. De tweede vraag luidde als volgt: *"Heeft u interesse om na uw doctoraat te werken in de niet-academische sector in Vlaanderen?"*. Ook hier konden doctorandi antwoorden met "geen interesse", "een beetje interesse" of "veel interesse".

IN WELKE MATE HEBBEN INTERNATIONALE DOCTORANDI INTERESSE OM NA HUN DOCTORAAT IN VLAANDEREN TE WERKEN?

Tabel 2 biedt een eerste inzicht in de mate waarin internationale doctorandi afkomstig uit de EU27 of buiten de EU27 interesse hebben om na hun doctoraatsonderzoek aan de slag te gaan in specifieke sectoren of organisaties in Vlaanderen. Ongeveer 4 op 5 internationale doctorandi hebben interesse om na het doctoraat aan de slag te gaan - of te blijven - aan een Vlaamse universitaire instelling. En ongeveer 9 op 10 internationale doctorandi hebben interesse om na het doctoraat een rol op te nemen op de Vlaamse niet-academische arbeidsmarkt.

Tabel 2. Mate waarin internationale doctorandi aan de Vlaamse universiteiten interesse hebben om na hun doctoraat te werken in specifieke sectoren (organisaties) in Vlaanderen (2023)

	Geen interesse %	Beetje interesse %	Veel interesse %
Alle internationale doctorandi (N=1521)			
Universitaire instellingen	19.5	37.7	42.8
Niet-academische sectoren	11.8	47.9	40.3
Internationale doctorandi met interesse in niet-academische sectoren (N=1236)			
Industrie of privésector	13.8	39.0	47.3
Overheid	22.5	44.3	33.2
Ziekenhuis	61.3	25.4	13.2
Hoger onderwijs buiten universiteit	39.2	38.0	22.8
Onderwijsinstellingen buiten het hoger onderwijs	65.4	27.2	7.4
Non-profit sector	27.2	41.1	31.7

Zoomen we in op de internationale doctorandi die de niet-academische arbeidsmarkt in Vlaanderen als mogelijke loopbaanoptie open houden, dan zien we dat de meeste interesse uitgaat naar de industrie of privésector, gevolgd door de overheid en de non-profit sector. Binnen de groep van internationale doctorandi die na hun doctoraat interesse hebben in een job in Vlaanderen, is er het minst interesse voor tewerkstelling in een ziekenhuis en onderwijsinstellingen buiten het hoger onderwijs.

VERSCHILLEN DOCTORANDI UIT DE EU27 VAN DOCTORANDI VAN BUITEN DE EU27 IN DE MATE WAARIN ZE INTERESSE HEBBEN OM NA HUN DOCTORAAT IN VLAANDEREN TE WERKEN?

Op de vraag of internationale doctorandi uit de EU27 en hun collega's van buiten de EU27 van elkaar verschillen in hun interesse om na hun doctoraat in specifieke sectoren in Vlaanderen te werken, krijgen we een antwoord in Tabel 3. De tabel toont aan dat internationale doctorandi uit de EU27 significant minder interesse hebben in werken in een universitaire instelling in Vlaanderen in vergelijking met internationale doctorandi afkomstig van buiten de EU27. Er is tussen

beide nationaliteitsgroepen geen verschil in de mate waarin ze interesse vertonen in een job op de niet-academische arbeidsmarkt in Vlaanderen.

Tabel 3. Mate waarin internationale doctorandi aan de Vlaamse universiteiten interesse hebben om na hun doctoraat te werken in specifieke sectoren (organisaties) in Vlaanderen: differentiatie naar nationaliteit (2023)

	Geen interesse %	Beetje interesse %	Veel interesse %	Chi ²
Alle internationale doctorandi (N=1521)				
Universitaire instellingen				
▪ EU27	25.1	39.5	35.4	***
▪ Niet-EU27	15.4	36.3	48.3	
Niet-academische sectoren				
▪ EU27	12.1	46.3	41.6	n.s.
▪ Niet-EU27	11.7	49.0	39.3	
Internationale doctorandi met interesse in niet-academische sectoren (N=1236)				
Industrie of privésector				
▪ EU27	14.6	41.6	43.8	n.s.
▪ Niet-EU27	13.1	37.0	49.9	
Overheid				
▪ EU27	23.7	42.1	34.2	n.s.
▪ Niet-EU27	21.6	46.0	32.4	
Ziekenhuis				
▪ EU27	63.9	24.0	12.1	n.s.
▪ Niet-EU27	59.4	26.5	14.1	
Hoger onderwijs buiten universiteit				
▪ EU27	43.6	36.1	20.3	*
▪ Niet-EU27	35.9	39.4	24.7	
Onderwijsinstellingen buiten het hoger onderwijs				
▪ EU27	71.3	23.1	5.6	***
▪ Niet-EU27	61.0	30.2	8.8	
Non-profit sector				
▪ EU27	26.6	44.2	29.2	n.s.
▪ Niet-EU27	27.7	38.7	33.6	

Naot. (S) significantie van het verschil tussen EU27 en niet-EU27 op basis van de Chi²-toets; n.s.=niet significant * =p<0.05 *** =p<0.001

Tabel 3 wijst verder uit dat er bij de internationale doctorandi met interesse in tewerkstelling in niet-academische sectoren in Vlaanderen, geen significante verschillen zijn in de interessepatronen van EU27-doctorandi en doctorandi van buiten de EU27. Althans niet wanneer het gaat over interesse in de industrie of privésector, bij de overheid, in een ziekenhuis of de non-profit sector. Er zijn wel significante verschillen in de aantrekkelijkheid van het onderwijs buiten de universiteit: doctorandi van buiten de EU27 vertonen meer interesse om binnen de Vlaamse onderwijssector aan het werk te gaan.

VERSCHILLEN INTERNATIONALE DOCTORANDI UIT VERSCHILLENDE WETENSCHAPSCLUSTERS IN DE MATE WAARIN ZE INTERESSE HEBBEN OM NA HUN DOCTORAAT IN VLAANDEREN TE WERKEN?

Tabel 4 toont aan dat internationale doctorandi uit de STEM-richtingen en hun collega's uit de sociale en humane wetenschappen significant van elkaar verschillen wat betreft interesse in werken aan de Vlaamse universitaire instellingen en in andere sectoren van de Vlaamse arbeidsmarkt. Grofweg 9 op 10 internationale STEM-doctorandi tonen een sterke uitgesproken interesse in een job op de Vlaamse niet-academische arbeidsmarkt en 3 op 4 zien zichzelf (ook) werken in een universitaire instelling. Bij internationale doctorandi zonder STEM-onderzoek vertonen grofweg 11 op 12 interesse voor zowel een academische als niet-academische job in Vlaanderen. De meeste interesse zien we voor een voortzetting van de loopbaan aan een universitaire instelling.

Tabel 4. Mate waarin internationale doctorandi aan de Vlaamse universiteiten interesse hebben om na hun doctoraat te werken in specifieke sectoren (organisaties) in Vlaanderen: differentiatie naar wetenschapscluster (2023)

	Geen Interesse %	Beetje Interesse %	Veel Interesse %	Chi ²
Alle internationale doctorandi (N=1521)				
Universitaire instellingen				
▪ STEM	23.1	39.1	37.8	***
▪ Niet-STEM	12.2	35.0	52.8	
Niet-academische sectoren				
▪ STEM	10.7	46.5	42.8	*
▪ Niet-STEM	14.0	50.6	35.4	
Internationale doctorandi met interesse in niet-academische sectoren (N=1236)				
Industrie of privésector				
▪ STEM	8.1	34.9	57.0	***
▪ Niet-STEM	26.0	47.5	26.5	
Overheid				
▪ STEM	26.3	43.6	30.1	***
▪ Niet-STEM	14.5	45.8	39.7	
Ziekenhuis				
▪ STEM	55.0	28.7	16.3	***
▪ Niet-STEM	74.8	18.5	6.7	
Hoger onderwijs buiten universiteit				
▪ STEM	44.6	36.8	18.6	***
▪ Niet-STEM	27.9	40.6	31.5	
Onderwijsinstellingen buiten het hoger onderwijs				
▪ STEM	69.5	25.0	5.5	***
▪ Niet-STEM	56.7	31.8	11.5	
Non-profit sector				
▪ STEM	32.6	40.9	26.5	***
▪ Niet-STEM	15.9	41.5	42.6	

Noot. (S) significantie van het verschil tussen STEM en niet-STEM op basis van de Chi²-toets; n.s.=niet significant * =p<0.05 *** =p<0.001

Zoomen we in op de internationale doctorandi die aangeven dat ze interesse hebben in een job op de Vlaamse niet-academische arbeidsmarkt, dan zien we dat STEM-onderzoekers in vergelijking met

onderzoekers uit de sociale en humane wetenschappen, significant minder interesse hebben om na hun doctoraat te gaan werken in het Vlaamse onderwijs, bij de Vlaamse overheid, of in de non-profit sector in Vlaanderen. Internationale doctorandi uit disciplines met STEM-focus vertonen in vergelijking met hun collega's in andere disciplines significant meer interesse in een job in de Vlaamse industriële of privésector, of in een Vlaams ziekenhuis.

VERSCHILLEN INTERNATIONALE DOCTORANDI IN VERSCHILLENDE FASEN VAN HUN DOCTORAATSTRAJECT IN DE MATE WAARIN ZE INTERESSE HEBBEN OM NA HUN DOCTORAAT IN VLAANDEREN TE WERKEN?

In Tabel 5 krijgen we zicht op de mate waarin internationale doctorandi in verschillende fasen van het doctoraatstraject interesse hebben om na het doctoraat in specifieke sectoren (organisaties) in Vlaanderen aan de slag te gaan. Het patroon in Tabel 5 is vrij eenduidig: er is in de opeenvolgende fasen van het doctoraat een significante afname van interesse om in een universitaire instelling aan de slag te gaan. Er is in de opeenvolgende fasen van het doctoraat geen significante afname van interesse in een job op de niet-academische Vlaamse arbeidsmarkt. Zoomen we in op de internationale doctorandi die na hun doctoraat interesse hebben in een job op de niet-academische arbeidsmarkt, dan noteren we geen significante afname of toename in interesse voor de industrie of privésector, de overheid, ziekenhuizen, het hoger onderwijs buiten de universiteit of de non-profit sector. We zien enkel een significante afname van interesse in een job in het Vlaamse niet-hoger onderwijs.

Tabel 5. Mate waarin internationale doctorandi aan de Vlaamse universiteiten interesse hebben om na hun doctoraat te werken in specifieke sectoren (organisaties) in Vlaanderen: differentiatie naar doctoraatsfase (2023)

	Geen Interesse %	Beetje Interesse %	Veel Interesse %	Chi ²
Alle internationale doctorandi (N=1521)				
Universitaire instellingen				
▪ Aanvangsfase	13.6	33.3	53.1	***
▪ Uitvoeringsfase	19.1	39.0	41.9	
▪ Afrondingsfase	25.1	37.9	37.0	
Niet-academische sectoren				
▪ Aanvangsfase	11.2	50.0	38.8	n.s.
▪ Uitvoeringsfase	12.0	47.2	40.8	
▪ Afrondingsfase	11.9	47.8	40.3	
Internationale doctorandi met interesse in niet-academische sectoren (N=1236)				
Industrie of privésector				
▪ Aanvangsfase	10.3	42.1	47.6	n.s.
▪ Uitvoeringsfase	14.4	37.0	48.6	
▪ Afrondingsfase	15.1	41.2	43.7	
Overheid				
▪ Aanvangsfase	20.3	41.6	38.1	n.s.
▪ Uitvoeringsfase	23.5	45.2	31.3	
▪ Afrondingsfase	21.7	44.5	33.8	

Ziekenhuis					
▪ Aanvangsfase	62.4	25.7	11.9	n.s.	
▪ Uitvoeringsfase	60.3	26.1	13.6		
▪ Afrondingsfase	63.0	23.7	13.3		
Hoger onderwijs buiten universiteit					
▪ Aanvangsfase	34.5	38.3	27.2	n.s.	
▪ Uitvoeringsfase	40.0	38.1	21.9		
▪ Afrondingsfase	41.1	37.4	21.5		
Onderwijsinstellingen buiten het hoger onderwijs					
▪ Aanvangsfase	58.0	34.1	7.9	*	
▪ Uitvoeringsfase	66.0	25.7	8.3		
▪ Afrondingsfase	69.9	25.2	4.9		
Non-profit sector					
▪ Aanvangsfase	22.6	43.2	34.2	n.s.	
▪ Uitvoeringsfase	30.4	39.1	30.5		
▪ Afrondingsfase	23.4	44.2	32.4		

Noot. (S) significantie van het verschil tussen doctoraatsfasen op basis van de Chi²-toets; n.s.=niet significant * =p<0.05 *** =p<0.001

DISCUSSIE

Hoewel Vlaanderen sterk investeert in het aantrekken van internationaal talent en internationale doctorandi een substantieel deel van de onderzoekspopulatie uitmaken, blijft het onduidelijk in welke mate deze investering zich na het doctoraat vertaalt in een verankering van unieke expertise, talent en innovatiepotentieel in de Vlaamse economie. De huidige databanken waarmee de Vlaamse overheid ECOOM HR in RGD de opdracht geeft om de loopbaandynamieken van onderzoekers te monitoren, laten niet toe om onderzoekers die de Vlaamse universiteiten verlaten, verder op te volgen. Dit geldt in het bijzonder wat de loopbanen van internationale doctorandi betreft. De huidige ECOOM-brief werpt wel licht op een cruciale, maar tot op heden onderbelichte dimensie van het Vlaamse onderzoekslandschap: de toekomstintenties van internationale doctorandi: zijn ze geïnteresseerd om zich na hun doctoraat te engageren in de Vlaamse economie? En indien wel, welke sectoren dragen dan de meeste interesse? Onze bevindingen wijzen op drie belangrijke *take aways*:

Ten eerste, blijkt dat ongeveer 2 op 5 internationale doctorandi veel interesse vertonen om na hun doctoraat aan de slag te gaan in één van de Vlaamse universitaire instellingen. Bij ongeveer 2 op 5 noteren we een beetje interesse en 1 op 5 vertoont geen enkele interesse in deze loopbaanoptie. De aantrekkelijkheid van de Vlaamse universitaire instellingen is hoger voor doctorandi van buiten de EU27, voor doctorandi met niet-STEM focus en voor beginnende doctorandi. De aantrekkelijkheid van de Vlaamse universitaire instellingen neemt significant af naarmate het doctoraatstraject vordert. Dit wijst mogelijks op veranderende verwachtingen, ervaringen tijdens het doctoraat of percepties van kansen op de academische arbeidsmarkt. De lezer die interesse heeft in verschillende aspecten van het leven en werken van internationale doctorandi aan de Vlaamse universiteiten, verwijzen we door naar de sectie "junior onderzoekers binnen de academische sector" op de ECOOM-website (<https://www.ecoom.be/nodes/junioronderzoekersbinnendeacademischesector/nl>).

Ten tweede, blijkt dat internationale doctorandi niet alleen veel interesse hebben in een job op de Vlaamse academische arbeidsmarkt maar ook voor jobs op de Vlaamse niet-academische arbeidsmarkt. Ongeveer 2 op 5 internationale doctorandi vertonen voor dit laatste veel interesse, 1 op 2 vertoont een beetje interesse en ongeveer 1 op 10 vertoont geen interesse. De mate waarin er interesse is voor de niet-academische arbeidsmarkt in Vlaanderen verschilt niet tussen doctorandi uit de EU27 en doctorandi van buiten de EU27 en ook niet in de opeenvolgende fasen van het doctoraatstraject. Het verschilt wel significant naargelang de wetenschapscluster waarin het doctoraatsonderzoek wordt uitgevoerd: de Vlaamse niet-academische arbeidsmarkt blijkt voor de doctorandi uit de STEM aantrekkelijker dan voor doctorandi uit andere wetenschappelijke disciplines.

Ten derde, blijkt dat de aantrekkelijkheid van de Vlaamse niet-academische arbeidsmarkt voor internationale doctorandi aanzienlijk varieert per sector. De meeste interesse gaat uit naar een job in de industrie of privésector, gevolgd door de overheid en de non-profit sector. Minder interesse is er voor het hoger onderwijs buiten de universiteit en de minste interesse is er voor de Vlaamse ziekenhuizen en het Vlaamse niet-hoger onderwijs. We noteren verder dat de interessepatronen voor niet-academische sectoren weinig variëren naar herkomst en doctoraatsfase. Enige uitzondering op dit patroon is de interesse voor het onderwijs buiten de universiteit. We noteren wel significante verschillen in interessepatronen naargelang STEM of niet-STEM. Voor internationale doctorandi uit de STEM blijkt de Vlaamse industrie of privésector een sterke aantrekkingskracht te hebben: 11 op 12 internationale doctorandi met STEM-focus ziet zichzelf in de Vlaamse industrie of privésector werken. De oriëntatie van STEM-doctorandi is iets minder gericht op jobs bij de overheid of de non-profit sector, en het minst op de ziekenhuissector en het onderwijs. Kijken we naar de interessepatronen in niet-academische sectoren bij internationale doctorandi uit de sociale en humane wetenschappen, dan zien we hen vooral kijken naar de overheid en de non-profit sector, gevolgd door de industrie en de privésector of de hogescholen. De minste interesse noteren we voor jobs in de ziekenhuissector en het niet-hoger onderwijs.

Samengevat, onderstrepen deze bevindingen het belang van een gericht beleid dat niet alleen inzet op het aantrekken van internationaal talent, maar ook op het creëren van aantrekkelijke en toegankelijke loopbaanperspectieven binnen Vlaanderen, zowel binnen als buiten de academische sector. Tegelijk vraagt de interpretatie van onze bevindingen enige voorzichtigheid: geuite interesse is niet noodzakelijk gelijk aan effectieve tewerkstelling. Factoren zoals migratieregels, arbeidsvoorwaarden (zoals terugkeerclausules in sommige persoonlijke buitenlandse beurzen), netwerken en gepercipieerde kansen op de Vlaamse arbeidsmarkt spelen eveneens een doorslaggevende rol in de uiteindelijke loopbaankeuzes die internationale doctorandi maken. Om de *return on investment (ROI)* van doctoraatsonderzoek ten volle te begrijpen, is bijkomend longitudinaal onderzoek noodzakelijk dat de werkelijke loopbanen van internationale doctoraathouders in kaart brengt. Zonder dergelijk onderzoek blijft een essentieel stuk van de puzzel rond talentretentie en kennisvalorisatie

in Vlaanderen ontbreken.

REFERENTIES

- De Witte, K., Soncin, M., Vansteenkiste, S., & Sels, L. (2020). *De economische effecten van internationalisering in het hoger onderwijs*. <https://www.vario.be/nl/adviezen-rapporten/de-ecomische-effecten-van-internationalisering-in-het-hoger-onderwijs>
- ECOOM-brief 25 – Mortier, A., Levecque, K., Debacker, N. (2020) Wat na het doctoraat? De carrièrepaden van doctoraathouders. ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 35 – Debacker, N. (2021) Internationale onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten. ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 51 – Van de Velde, J., Levecque, K., Huyghe, V., Steenberghe, E., De Beuckelaer, A. (2025) Survey of Junior Researchers 2023: een sneak peek in de wereld van jonge onderzoekers in Vlaanderen. ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 64 – De Beuckelaer, A., Steenberghe, E., Huyghe, V., Levecque, K., Lemahieu, I. (2026) De Human Resources in Research Flanders: unieke populatiedata over onderzoekers en academische loopbanen aan de Vlaamse universiteiten sinds 1991. ECOOM HR in R&D.
- OECD (2025a). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- OECD (2025b), "What are the key trends in international student mobility?", Education Indicators in Focus, No. 88, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/2a423a76-en>
- Vlaams Parlement - Commissie voor Onderwijs (2025). <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1967027/verslag/1971315>

Disclaimer: De nieuwsbrief rapporteert resultaten van wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door ECOOM HR in R&D. Analyses en interpretaties zijn de verantwoordelijkheid van de auteur(s) van de nieuwsbrief, en zijn geen beleidsstandpunten van de Vlaamse Regering of van de Vlaamse overheid.
